

Název programu:	LIDÉ A VÁNOČNÍ PŘÍBĚH
Setkání:	2.
Hlavní myšlenka programu:	Představení vánočního příběhu a jeho poselství o radosti a lásce, která člověka naplňuje. Propojení vánočních tradic a zvyků s poselstvím Vánoc nám pomůže objevit, po čem člověk nejvíce touží.
Cílová skupina:	2. třídy základních škol
Obsah učiva:	<ul style="list-style-type: none"> • lidové zvyky a tradice s propojením vánočních událostí • biblický vánoční příběh a jeho poselství o radosti a lásce
Cíle programu:	<p>V oblasti Multikulturní výchovy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci společně diskutují o tom, jak prožívají Vánoce, na co se těší • Žáci se seznámí s tím, jak slavili vánoce naši prarodiče, poznávají různé lidové zvyky • Žáci se seznámí s biblickým vánočním příběhem a jeho postavami – jak lidé prožívali Vánoce tehdy, pojmenovávají, čemu lidé věřili, jmenují jejich vlastnosti a přání, uvažují o jejich naplnění <p>V oblasti Osobnostní a sociální výchovy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na základě vlastní zkušenosti žáci přemýšlejí o tom, jaká přání mají lidé dnes, po čem touží, čemu věří a zda jsou vždy jejich přání naplněna
Organizace řízení učební činnosti:	Frontální, skupinová
Organizace prostorová:	Prostor mimo školu
Klíčová slova:	Vánoce, betlém, štěstí

**Organizace řízení: frontální, skupinová, individuální*

Organizace prostorová: učebna školy, tělocvična, specializovaná učebna...

SCÉNÁŘ PROGRAMU

1	Uvedení do tématu: symbol adventního věnce a jeho propojení s adventní dobou
2	Zvyky a tradice Vánoc – jak slavili Vánoce naši prarodiče
3	Biblický vánoční příběh a jeho poselství; touhy a přání; šťastný život

POMŮCKY

- adventní věnec, zápalky, šátek
- obrázky s tématem, jak slavili naši předkové Vánoce (*ozdoby se slámy; hadrová panenka; jablíčka na stromku; rukavice, ponožky, dřevo, vosková svíce*) vytištěné na zeleném papíře (**Příloha č. 1**); obrázky s předměty lidových zvyků (jablíčka; střevíc; šupinka; zvířata; pouštění svíček ve skořápce po vodě) vytištěné na bílém papíře + vysvětlující informace (**Příloha č. 2**); svíčky ve skořápce + široká miska s vodou – na ukázkou tohoto zvyku – lze nahradit ukázkou jiného zvyku
- biblické postavičky do betléma (Maria, Josef, Anděl, pastýři, tři mudrci, Ježíšek, příp. zvířátka – volek, oslík) – postavičky lze nahradit figurkami; šátky, malá palma (pokud je k dispozici); DVD „Narodil se král“ z cyklu biblických animovaných příběhů – k zapůjčení na KPC + tabulka (**Příloha č. 3**) nebo převyprávěný vánoční příběh (**Příloha č. 4**)
- svíčka pro každého (nejlépe v kelímku), větší svíčka k betlému, zápalky, papírová ovečka pro každého - žáci si ji mohou odnést domů (**Příloha č. 5**); převyprávěný vánoční příběh (**Příloha č. 4**)
- návrh na dárek pro žáky: svíčka ve skořápce

PODROBNÝ KOMENTÁŘ K JEDNOTLIVÝM BODŮM SCÉNÁŘE

1	Uvedení do tématu: symbol adventního věnce a jeho propojení s adventní dobou
---	---

Lektor připraví adventní věnec – může ho přikrýt kusem látky a nechat hádat žáky, co je pod látkou schováno – něco, co souvisí s dobou před Vánoce i se samotnými Vánoce.

Následuje diskuse nad symbolikou adventního věnce – jeho souvislosti s adventní dobou, Vánoce, cíl adventní doby – lektor doplňuje informace (přizpůsobí věku žáků):

Adventní věnec

Zelená barva symbolizuje nový život, který přinesl Ježíš Kristus – Mesiáš.

Kruhový tvar vyjadřuje společenství lidí, jednotu, společenství lidí a Boha.

Svíce – připomínají Krista, který jako světlo ozařuje plamenem lásky každého člověka. Postupné rozsvěcování svíček na adventním věnci představuje jednak čas, kdy se blíží Vánoce, jednak člověka, který svůj život naplňuje dobrem, světlem, radostí, láskou.

Fialová barva svící – fialová je směsí červené (lásky a tepla) a modré (zimy, chladu, zla). Během Adventu má „zčervenat“, protože v Ježíši se uskutečnil příchod dokonalé lásky do života lidí.

2 Zvyky a tradice Vánoce – jak slavili Vánoce naši prarodiče

Lektor představí žákům, čím se na Vánoce obdarovávali naše babičky a naši dědečkové (**viz Příloha č. 1**) a čím si zdobili vánoční stromek. Vánoce prožívali jinak, co se týká hmotných věcí. Co ale bylo pro ně důležité? Společenství. Můžeme porovnat s dárky, jaké dostávají lidé dnes a také čím se liší výzdoba vánočních stromků.

Lektor dále naváže na různé lidové zvyky, které se o Vánocích dodržovaly a dodnes některé dodržují, i když už jsou dnes vnímány trochu jinak. Není cílem představit žákům tyto zvyky jako něco, co ovlivňuje naše rozhodnutí a život. Jde o to ukázat žákům, že lidé touží po spokojeném životě, lásce, radosti, štěstí...a věří, že toho dosáhnou. Lidové zvyky jsou jednou z ukázek, jak se tato touha může v životech lidí projevat. Z biblického vánočního příběhu pak vyplývá radost, štěstí, pokoj a jak může být touha po těchto hodnotách naplňována a prožívána v životech lidí.

Lektor ukáže žákům obrázky některých lidových zvyků (**viz Příloha č. 2**) Lektor se ptá žáků, zda některý z těch zvyků znají a co znamenají. Informace doplňuje a poté vysvětlí důvody a smysl daných lidových zvyků. Společně s žáky hledá tyto prvky: touha po štěstí, radosti, spokojenosti.

3 Biblický vánoční příběh a jeho poselství; touhy a přání; šťastný život

Ideální pro realizaci vánočního příběhu by byla možnost využití další místnosti, kde by se odehrála druhá část programu. V místnosti je nachystána větší svíce a připravený betlém (ze šátků, figurek nebo biblických postaviček – Maria, Josef, jesličky s Ježíškem příp. postavy tří mudrců).

Úvodní část programu uvede žáky do vánočního příběhu. Jednou z variant může být puštění vánočního příběhu na DVD „Narodil se král“ z cyklu biblických animovaných příběhů. Příběh nepouštíme celý, jen úvodní část – v tabulce jsou pasáže k prezentaci označeny barevným písmem (**viz Příloha č. 3**).

Další variantou je převyprávění příběhu (**Příloha č. 4**). Lektor krátce převypráví první část. Může ho ztvárnit pomocí obrázků, biblických postaviček, figurek, barevných šátků apod.

Lektor s žáky rozvede diskuzi o tom, co lidé tehdy očekávali, na co se těšili, po čem toužili, na co se těšila Maria s Josefem.

Poté se žáci stanou pastýři. Dostanou do rukou namalovanou ovečku (**Příloha č. 5**). Lektor převypráví druhou část příběhu (**Příloha č. 4**) a společně s žáky odchází k připravenému betlému, u kterého hoří zapálená svíčka. Lektor zde přečte třetí část příběhu (**Příloha č. 4**) Poté rozvede diskuse nad otázkami spojená s poselstvím vánočního příběhu:

1. Kdo měl radost a z čeho? Jak to prožívali?
2. Co přispívá k dobré atmosféře Vánoc?
3. Po čem lidé dle vaší zkušenosti touží dnes? Plní se jim jejich přání?
4. Co dnes spojuje lidi? Je to stejné jako tehdy při narození Ježíška?

Docházíme k pojmům: láska, naděje, radost, štěstí.

Lektor rozdá každému svíčku. Pak zapálí svoji svíčku a od ní zapálí svíčku žákovi po pravici, ten zapálí svému sousedovi – až mají nakonec všichni svíčky zapálené.

Závěr poselství:

Tak jak si předáváme světlo mezi námi a to prozařuje celou místnost, tak můžeme mezi sebou předávat a šířit lásku, naději, pokoj. Pak naše životy budou prozářeny touto láskou a pokojem, které přemohou temnotu zla.

Ovečku si žáci odnášejí domů.

Pokud je to možné, může lektor každého žáka něčím malým obdarovat (svíčkou, obrázkem apod.).

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Vánoční ozdoby a dárky našich prarodičů

Příloha č. 2: Lidové zvyky

Příloha č. 3: DVD – „Narodil se Král“ - tabulka

Příloha č. 4: Převyprávěný vánoční příběh

Příloha č. 5: Obrázek ovečky